

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 579/2014
11.06.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Предрага Глигоријевића, Веска Крстајића, Биљане Синановић и Зорана Таталовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Зорицом Стојковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене Т.М. и др, због кривичног дела разбојништво из члана 206. став 2. у вези става 1. КЗ-а, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених Т.М., адвоката М.Б. и окривљеног Ђ.М., адвоката Ж.М.Ј., поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К бр. 1533/10 од 07.06.2013. године и Апелационог суда у Београду Кж1 бр. 6003/2013 од 27.03.2014. године, у седници већа одржаној 11.06.2014. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости браниоца окривљене Т.М., адвоката М.Б. и браниоца окривљеног Ђ.М., адвоката Ж.М.Ј., изјављени против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К бр. 1533/10 од 07.06.2013. године и Апелационог суда у Београду Кж1 бр. 6003/2013 од 27.03.2014. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду К бр. 1533/10 од 07.06.2013. године окривљени Ђ.М. и Т.М. оглашени су кривим због извршења кривичног дела разбојништво из члана 206. став 2. у вези става 1. у вези члана 35. КЗ-а те су осуђени: Ђ.М. на казну затвора у трајању од једне године и два месеца у коју казну му је урачунато време проведено у притвору од 11.10.1993. године до 30.06.1994. године и од 14.09.1994. године до 25.10.1994. године; Т.М. на казну затвора у трајању од једне године и два месеца у коју казну јој је урачунато време проведено у притвору од 11.10.1993. године до 30.06.1994. године и од 07.09.1994. године до 25.10.1994. године.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 бр. 6003/2013 од 27.03.2014. године одбијене су као неосноване жалбе јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Београду, браниоца окривљеног Д.Г., адвоката М.М., браниоца окривљеног Ђ.М., адвоката Н.Б. и браниоца окривљене Т.М., адвоката М.Б., а пресуда Вишег суда у Београду К бр. 1533/10 од 07.06.2013. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднели су браниоци окривљених Т.М., адвокат М.Б. и Ђ.М., адвокат Ж.М.Ј., због повреде закона и то конкретно због повреде одредбе члана 438. став 2. тачка 1. Законика о кривичном поступку, са предлогом да се пресуде Вишег суда у Београду и Апелационог суда у Београду укину и предмет врати на поновно суђење пред Вишим судом у Београду или да се пресуда Вишег суда у Београду К бр. 1533/10 од 07.06.2013. године преиначи и окривљени Т.М. и Ђ.М. ослободе од оптужбе, уз даљи предлог да се извршење правноснажне пресуде према овим окривљенима одложи.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП-а у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП-а), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је по оцени навода у захтевима нашао:

Захтеви за заштиту законитости су неосновани.

Одредбом члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП-а прописано је да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако се пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама овог Законика не може заснивати, осим ако је, с`обзиром на друге доказе, очигледно да би и без тог доказа била донесена иста пресуда.

Како се у оба захтева као недозвољен доказ истиче записник о испитивању окривљених пред истражним судијом и то Т.М. од 11.10.1993. године и Ђ.М. од 14.10.1993. године, које испитивање је обављено по одредбама тада важећег Закона о кривичном поступку („Службени лист СФРЈ“, бр. 4/77 ... 3/90 и „Службени лист СРЈ“, бр. 27/92) то је и законитост наведених доказа испитана по одредбама тог Закона.

Неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Т.М. да је исказ ове окривљене пред истражним судијом од 11.10.1993. године прибављен кршењем одредаба члана 218. став 2, 8. и 9, члана 70. и члана 455. став 2. у вези члана 452. тада важећег ЗКП-а.

Одредбом члана 218. став 2. ЗКП-а прописано је да ће се код испитивања окривљеног, окривљеном саопштити зашто се окривљује и основи сумње који стоје

против њега, па ће се питати шта има да наведе у своју одбрану, а саопштиће му се и да није дужан да изнесе своју одбрану нити да одговара на постављена питања, док је одредбом става 9. истог члана прописано да окривљени може бити испитан у одсуству браниоца ако се изричито одрекао тог права а одбрана није обавезна, ако је браниоцу ускраћено да присуствује извођењу ове истражне радње, ако бранилац није присутан иако је обавештен о испитивању (члан 168) или ако за прво испитивање окривљени није обезбедио присуство браниоца ни у року од 24 сата од часа када је поучен о овом праву (члан 67. став 2), осим у случају обавезне одбране.

У конкретном случају из записника о испитивању окривљене Т.М. пред истражним судијом од 11.10.1993. године произилази да је иста упозорена на своја права у поступку у смислу члана 218. став 2. ЗКП-а, те да је навела да јој бранилац није потребан и да ће сама изнети одбрану, што је констатовано у записнику и што фактички представља одрицање од права на испитивање у присуству браниоца, а како се не ради о случају обавезне одбране из члана 70. став 1. ЗКП-а, то није повређена ни одредба става 2. и 9. члана 218. ЗКП-а како се то неосновано истиче у захтеву.

Одредбом члана 70. став 1. ЗКП-а прописано је да ако је окривљени нем, глув или неспособан да се сам успешно брани или ако се поступак води због кривичног дела за које се може изрећи смртна казна, окривљени мора имати браниоца већ приликом првог испитивања. Када ће бити у питању случај да је окривљени неспособан да се сам успешно брани је фактичко питање, али је свакако тачно да се ради о ситуацијама када окривљени због видљивих физичких или психичких недостатака није у стању да сам реализује своју одбрану, а што у конкретном случају процењује истражни судија. Старосна доб окривљене Т.М. од непуних 20 година (рођена ... године), тежина кривичног дела стављеног јој на терет и околности привођења истражном судији, саме по себи, без видљивих физичких и психичких недостатака, не представљају околности прописане чланом 70. став 1. ЗКП-а за обавезну одбрану, због чега су и по овом основу наводи захтева за заштиту законитости оцењени неоснованим.

Наводи захтева да је испитивање окривљене Т.М. пред истражним судијом извршено тако што је према њој употребљена сила и претња током незаконитог полицијског задржавања не произилазе из списка предмета будући да нема података да је иста лишена слободе пре него што јој је решењем истражног судије од 11.10.1993. године одређен притвор, због чега су наводи захтева да је приликом испитивања окривљене прекршена одредба члана 218. став 8. ЗКП-а, оцењени неоснованим.

Надаље, неосновани су наводи захтева браниоца окривљене Т.М. да су према окривљеној морале бити примењене одредбе поступка према малолетницима и то конкретно одредба члана 455. став 2. у вези члана 452. ЗКП-а јер у време испитивања пред истражним судијом је била млађе пунолетно лице, а како те одредбе нису примењене, на њеном исказу се не може заснивати судска одлука.

Према одредби члана 452. став 2. ЗКП-а, одредба члана 455. став 2. ЗКП-а примењује се према млађем пунолетном лицу факултативно и то само у колико се до почетка главног претреса установи да долази у обзир да се том лицу изрекне васпитна мера из члана 82. КЗ СФРЈ а до тог времена оно није навршило 21 годину. При томе суд није обавезан да у сваком случају када се води поступак против млађег пунолетног лица, пре главног претреса спроведе испитивање у циљу утврђивања душевне развијености окривљеног ради евентуалне примене члана 82. КЗ СФРЈ. Испитивања се врше само онда када се појаве околности које изазивају сумњу да је степен душевне развијености испод нивоа развијености који одговара његовом узрасту, о чему у истражном поступку одлучује истражни судија. С`тога су неосновани наводи изнети у захтеву, да испитивање окривљене Т.М. без браниоца а пре утврђивања испуњености услова за примену члана 82. КЗ СФРЈ такав доказ чини недозвољеним. Ово тим пре, што је у каснијој фази поступка извршено такво испитивање по комисији вештака неуропсихијатра и клиничког психолога и утврђено да општа душевна развијеност Т.М. и Ђ.М. одговара душевној развијености млађег пунолетног лица категорије којој по календарском узрасту и припадају.

Наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Ђ.М. да исказ овог окривљеног дат пред истражним судијом од 14.10.1993. године представља доказ на коме се судска одлука не може заснивати јер му ни једно од права из члана 218. ЗКП-а није на законит начин предочено, а према окривљеном су примењени сила и претња током незаконитог полицијског задржавања да би се дошло до његовог исказа, су такође неосновани.

Ово с`тога што из података у списима предмета произилази да је окривљени приведен истражном судији 11.10.1993. године од када му се и рачуна притвор и када није испитан иако је истакао да ће изнети одбрану без браниоца већ је испитивање одложено и окривљени је одбрану дао 14.10.1993. године у присуству изабраног браниоца по пуномоћју - адвоката В.С., при чему су му предочена сва његова права из члана 218. ЗКП-а, а којом приликом није ни од стране окривљеног ни његовог браниоца истакнута примена тортуре нити незаконитог лишења слободе за које као и код окривљене Т.М. нема било каквих података у списима предмета.

Како је испитивање окривљене Т.М. пред истражним судијом од 11.10.1993. године и Ђ.М. од 14.10.1993. године спроведено у свему у складу са одредбама тада важећег Закона о кривичном поступку, Врховни касациони суд је наводе захтева за заштиту законитости бранилаца ових окривљених да је правноснажна пресуда која се захтевима побија, заснована на недозвољеном доказу, чиме је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП-а, оценио неоснованим.

Са свега изложеног, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП-а, одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник,
Зорица Стојковић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Невенка Важић, с.р.**